

urah. Pripovedovalo se mi je, da sedanja loško-idrijska cesta v začetku ni bila pomerjena tako kakor je sedaj napravljena, ampak bila je pomerjena naravnost od Žira proti Zavracu in Ipavi. Ognila bi se bila tako dveh silno hudih klancov ta in unkraj Idrije, na Razpotjih in proti Černemverhu, in tako bi bila gotovo za gorensko stran v posebni prid. Pa delalo se je zopet od druge strani, naj bi Idrija ne ostala v stran, kar se je tudi resnično doglalo v škodo Gorenskega, ker zavolj omenjenih hudih klancov se mora vsa teža voziti, ali saj se raje vozi okoli na Ljubljano.

Okolica žirovska je precej močvirna, in bolj ko kateri drugi bi ji bila morebiti priporočati drenaža.

Kmalo prekoračimo precej odprto polje, in potem ko smo zopet Poljanšico prestopili, se znajdemo v Žiru. Tu se ne vidijo ravno nobene posebnosti. Imel bi sicer nekaj pohvaliti, ker bi pa tudi lahko nekaj grajal, naj se lepo pobota z nelepim — in podam se naprej proti Idrii.

Prec za Žirom gré cesta skoz neko ožino, ktera se sicer kmalo odpre, pa le za malo časa. Kmalu gori pri nekem mlinu se zopet dolina stiskati jame, in pelje nas zdaj po taisti naša pot navkreber precej deleč. V kakih treh četrtinah ure dospemo od Žira na verh te doline in zdaj gré cesta po temenu gričev sem ter tje. Svet je sicer precej odprt, vidi se deleč okrog, vender ne družega, kakor deloma obraščeni verhunci, deloma goli griči in ledine. Le tam pa tam se vidi tudi ktera hiša. Ker pa cesta precej navzdol visi, smokmalu na koncu te višine in znajdemo se na verhu Razpotij. Tukaj se odpre našim očem velika globočina, in mejijo se tri doline. Ravno nasprot je dolina Kanomna; skoz desno se nam odpre pogled v sosedno Primorsko, v ktero se tudi reka Idrišča razliva, iskaje svoje sosedinje Soče, da bi z njo združena se peljala proti jadranskem morji; naravnost doli v globočini pak se nam posveti ob reki Idrišci farna vas stara Idrija. — Tretja idrijska dolina je še skrita.

Pri neki kerčmi se nagne pot navzdol in pelje nas deleč okoli sem in tje prot ravnini. Idrijska dolina, kileži na levo, se nam dolgo noče popolnoma pokazati; še le se dobro odpre, ko smo etaro Idrijo na desno v dolini pustivši se prot Pristavi obrnili in jo zagledali. So tu neke hiše, kjer se namreč v ravnino pride. Pri Pristavi se reka Idrišča prestopi, in pelje nas zdaj pot po ravnini ob levem obrežji naravnost gori proti Idrii. Kmalu se sicer zagledajo na desno ceste stare jame, na levo reke pa černo obzidje, kjer se ruda žge in topi in cinober pripravljata, Idrijo pa nam dolgo zakriva okrogli griček, na ktereга temenu ponosno kraljuje cerkvice sv. Antona. Pod taistem se že znajde ob cesti nekaj družih cesarskih poslopij, med drugimi tudi stražarnica in tudi že druge hiše, unkraj reke pak se vidi cerkvice sv. Križa, ki se znajde v sredi pokopališča. Lahko zapazimo od deleč na taistem med drugimi lepimi spominki tudi visoko piramido, ktero je postavila država na gomilo tistih sedemnajsterih marljivih rudokopov in skerbni nadčuvajev, ki so ob nesrečnem požaru v jami leta 1846 3. listopada sklenili življenje svoje v dopolnovanji svoje težke dolžnosti in bratoljubja. (Glej „Novice“ IV. tečaj, list 46.)

(Dalje sledi.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Siska 24. aug. — Okoli 8000 vagánov pšenice in 10.000 vag. koruze je bilo ta teden tu prodanih po ceni poprejšnega tedna: pšenica vlaška po 5 fl. 15 do 25 kr., pančovaška po 6 fl. do 6 fl. 15 kr., bečkereška po 6 fl. 30 do 40 kr., beška po 6 fl. 40 do 45 kr., koruza po 3 fl. 5 do 10 kr., soršica (napolica) po 4 fl. 15 do 20 kr., ječmen po 3 fl. do 3 fl. 6 kr.

Iz Karlovca. Pretekli teden se je 1500 vagánov beške pšenice, vagán po 6 fl. 54 kr. v Ljubljano prodalo;

tudi vlaške pšenice se je nekoliko po 4 fl. 40 do 4 fl. 50 kr. spečalo; za druge žita pa ni bilo kupca.

Iz Pešta. Ogeršično olje sirovo velja cent 35 fl. 30 kr. očiščeno 38 fl. 30 kr. Ogeršica po 7 fl. 45 do 8 fl. 15 kr. vagán. Loj valaški 35 do 36 fl., naj bolja sorta po 37 do 38 fl.; salo 42 do 45 fl. Ježice naj bolji sorte lanske po 8 fl. 45 kr. do 9 fl., predlanske po 8 fl. 30 kr., potašelj plavkast po 15 fl. 15 do 30 kr., beli po 19 fl., vinski kamen rudeč po 29 do 31 fl., bel po 32 do 33 fl., vosek po 104 fl., letošnje češplje (slive) po 8 fl. 15 kr. v žaklji, po 8 fl. 30 kr. v sodcu.

Iz Roča v Istri 26. aug. — Razglasite ljube „Novice“ žalostno prigodbo prijatelom nesrečnega dr. Dragovina. On, rojen Pazinec, je pred 10 dnevi v mojo faro prišel za zdravnika. Tolažil je prestrašene prebivavce, kateri od 11. julija do danes 140 rojakov mlo pogrešajo, in pogumno se je obnašal. Na dan s. Jerneja je šel obiskat bolnike v bližnje soseske, je prenočil pri g. fajmostru Juvan-u v Draguči, včeraj jutro pa ga je suha kolera napadla. Po znamenjih je prec spoznal, da smerti ne odide, se lepo z Bogom spravil in opoldan včeraj je sklenil. Naj v miru počiva! — Tudi v Sušnjevici in okoli Buzeta hudo razsaja kolera. Drugod pa le tam pa tam ktereга napade. — Letina bo od Učke do Kopra komaj srednja. Grojzda ni obvarovala ne limova voda, ne lug, ne druge perila. Po njem je — in vino bomo tudi za prihodnje leto delali iz brinja, kakor smo ga za letošnje. Bog vam daj več zdravja, kakor ga imamo mi. Urban Gollmayr, fajm.

Od Zidanega Mosta 26. augusta. Nekoliko dni na južni štajarsko-krajnski meji za ozdravljanje nemile kolere bivajoč hočem Vam tudi iz tega kraja nekaj povedati, pa ne samo od kolere — od ktere sploh se preveč govori — temoč tudi od drugih bolj zanimivih stvari. Krajino, ktero „pri Zidanem Mostu“ imenujejo, je tisto obrežje, kjer bistra Savina, od Štajarskega privalivši se, tamnozeleni Savi se pridružuje in z njo meša. Malo pred tem vtokom sozidano je dvoje kamnitih mostov čez Savino, ktereih eden, in sicer manjši pa stareji, je za občno rabo, noveji pa večji napravljen je le za železnico. Kdor je po tej krajini pred nekoliko leti potoval, pa jo zdaj ogleduje, čudi se jako imenitnim premembam, kakoršnih tukaj dan današnji nahaja. Prej je peljala ozka okrajna cesta poleg savinske obali, tikoma visokih gorá in stermečih pečin; vladale krog ste samota in tihota, in čulo se je le šumenje valov in veršenje vetrov; visoko po nebotičnih verhovih letali so v sinjem zraku kavrani in jastrobi, ter kričali za hrano in plen.

Minulo je nekoliko let — pa lej, kakšna prememba! Po krasni železnici memo dereče Save in bistre Savine derdaje gromoviti vozovlaki noč in dan; tisuč in tisuč centov blagá pripeljuje se od raznih krajev, in nebrojni popotniki in cele armade vojakov vozijo se kakor po krilatih vozéh. Na bregovih teh združenih dveh rek stojé pa lep kolodvor, potrebni hramovi in hiše in hišice za mnogo ljudi, ki tukaj zdaj bivajo, delajo, tergujejo ali sploh življenja svojega se veselé.

Proti jugo-izhodni strani delajo tudi železnico na levem bregu Save do Zagreba. Trudi se pri tem opraviu blizo 900 delavcov. O hudi vročini, kakoršna je že delj časa, delajo ti pridni ljudje neprenehoma, da jim pot teče po vžganim obličji.

Ob tem času pa ni prazna valovita Sava; široke ladje in dolgi tombasi plavajo po nje smaragdini poveršini, ter nosijo iz Banata in drugih krajev marsikaj gradiva, žita, vina in raznega blaga sploh do sem, kar tukaj ostaja ali pa dalje se pelje na mnoge kraje svetá — da kratko povém: mergolí pa živí zdaj tukaj vse, in pridni Krajnci in marljivi Štajarci gibljejo in vedejo se na skupni meji, da je veselje gledati jih.

To je prav lepo, pa kaj pomaga vse to, ker zdaj tista ljuta kolera tako hudo gospodini, da noben človek ni

svojega življenja gotov, ker marsikdo na večer se živ vleže, zjutraj pa je mertev. Čujemo, da ravno ob Zidanem Mostu hudo divjá nemila morivka.

Res, kolera je tukaj, tudi jih je že nekoliko pograbila; vendar zamoremo v tolažbo plašljivih ljudi reči, da se huje od nje govori, kakor je, in da se je lahko obvarjemo, če le nekoliko pametno se vedemo, posebno se varjemo prehlajenja od zunaj in znotraj, kakor tudi škodljivih sirovih jedil, posebno pa tistih stoternih lažljivih zdravil, tinktur itd., ktere po časnikih nesramno priporočajo lakomni dobičkarji, da dnarje izmamijo plašljivim lahkovernežem, včasih pa še njih zdravje podkopljejo.

J. Š.

Iz Polhovega Gradca. * V pondeljek zvečer smo mislili, da bliža se sodni dan; tako hudo vreme je bilo. Od Črnega Verha, kjer je nek tudi toča vse pobila, je priderla voda, da je žugala vse pokončati; vzela je enemu mlinarju mlin in žago in svinjak s 16 prešiči, da mu je škoda naj manj 2000 fl. Zablatila je glina, ki je s hudourniki s hribov privrela, polje in senožeti, in veliko tisuč centov pokošene otave je v svojem teku pokončala. Škoda je sila velika. (Res strašna nevihta je mogla razsajati v teh krajih, kjer skozi 2 dni je tekla Ljubljana kot rudečkasta godlja skoz Ljubljano. Vred.)

Iz Ljubljane. Od več krajev slišimo veselo novico, da čbele letos tako pridno dan za dnevom beró, da bo sterdí na cente. Nasproti pa se nam tudi od več strani piše, da je jel krompir zlo gnjiti.

Iz Ljubljane. Danes se je podal naš visoko spoštovani gosp. deželni poglavar na Dolensko v tiste kraje, kjer ste kolera in revšina naj huje; z ljudomilim gospodom bo prišel gotovo tudi v te kraje, kakor na Notrajsko, blagoslov božji, ker bo tolažba obupajočim, pomoč siromašnim bolnikom, izgled serčnosti vsim. Vémo, da marsikteri naših dopisnikov nam bo vedil o tem kaj povedati. — Na prošnjo prečastitega predsednika zdravilskega odbora gosp. dvornega svetovavca grofa Hohenwart-a se je do 29. avg. milodarov že nabralo 3832 fl. in pol kraje. Gotovo lep dokaz miloserčnosti Krajncev za uboge svoje brate, in pričakovati je še marsikak dar na oltar bratovske ljubezni! — V vsem skupaj do 30. avg. na Krajskem je za kolero zbolelo 10 234 oseb, 5118 se jih je ozdravilo, umerlo 2811, 2305 še bolnih ostalo; v Ljubljani jih je do večeraj zbolelo 276, ozdravilo se 146, umerlo 84. V četrtek so sicer umerli eni zlo hitro, zbolelo jih je v vsem le 6.

Novičar iz raznih krajev.

Ko je unidan c. k. deželno poglavarstvo v Požunu (Pressburg) razpisalo povabilo, naj bi se oglasili zdravniki za kolero, je pristavilo temu razpisu tudi to, da je ministerstvo obljubilo prositi presv. cesarja, da se bo podelila penzija takim vdovam, ktere nimajo premoženja in katerih možje so darovali svoje življenje v službi zdravniški. — Sliši se, da vojaške vaje (manevri), ki so vsako leto v jeseni navadne, so letos odpovedane zato, ker je skor po vsem cesarstvu kolera, in v taci okoljshinah ni varno, če se preveč ljudi na enem kupu snide. — Nekteri časniki pišejo, da c. k. višji vojaški zdravnik v Lincu je iznajdel zoper kolero gotov pomoček, s katerim vsakega bolnika ozdravi. Čeravno ne verjamemo tega, vendar povemo to zdravilo, ktero zamore večkrat pomagati, nikdar pa škodovati; je namreč tole: na trebuh se položi bolniku žakljíček s sogretim ovsom, na želodec pa žakljíček s sogretim lanénim semenom; nad vsak žakelj se položi vroč cegel, k

nogam pa tudi gorki cegli. — Iz naj novejših oznani žitne cene zvemo, da po vsih tergih našega cesarstva je cena zadnji čas nekoliko padla, le na Českem sili nekoliko višje. — Zadnji pondeljk ponoči je bila po več krajih huda ura s treskom in točo. Na Dunaji so to noč na zvezdarnici šteli bliske in jih našteli 27.950, — tako zlo se na Dunaji skozi vse letošnje poletje ni bliskalo, kakor to noč. — Kako močno se dajo dohodki kakega zemljištva na Ogorskem pomnožiti, nam priča lastnina vojvoda koburškega, ktera je na pešenem svetu v Bački pusti; ko je gospodar ta to zemljiše v last dobil, je bilo za 4000 fl. v zakup (štant) dana; zdaj, ko jo skozi 17 let sam obdeluje, mu leto za letom nese od 30 do 40.000 fl. Lep razložek, ki nam kaže, kaj umno obdelovanje premore ali pa, kako dobro se je zakupnik počutil pri tako nizki zakupnini (štantnini). — Tista novica, da je škof v Lincu prepovedal keršenje otrok na ime Marije, ni res, čeravno je bila z vso natanjnostjo povedana. — Iz vojske v Krimu nič novega. Vse se čudi nad pismom cesarja Napoleona, ki ga je po poslednji vojski na Černaji pisal vojskovodju Pellissier-u in v katerem zraven iskrene pohvale junaške francozke armade tudi tole pravi: „Povejte verlim vojakom, ki že čez leto terpijo neizrečeno veliko v vojski, da konec njih težav se bliža. Sevastopolj, tako se nadjam, bo kmali padel, in če bi se utegnili to tudi še zakasniti, ne bo rusovska armada to zimo več prestala vojske v Krimu; to vém iz gotovih sporočil“. Politikarji se čudijo tem besedam, kar je gotovo, da število rusovske armade prekosí število armade zaveznikov; to pa je tudi res, da zavezniki imajo strelíva in živeža obilo, rusovska armada pa je o tem v zadregi. — Omer-paša se pripravlja na pot na azijskiško bojišče v Batum. — Turki so unidan planili iz terdnjave v Karsu nad Ruse, in jih zlo nabili. Tako se hvalijo Turki. — V Atenah zlo vrè, Francozi in Angleži podpirajo ministre, ki vse nasprot ravnaajo kralju. — Kraljica angleška je 27. avgusta zapustila Francozko. Do zadnjega je bila tako slavljená, da gotovo je vez med francozko in angleško vlado zdaj še terdnejša od poprej. — Pod cesarenjem rajnega cara Nikolaja se je število šol zlo pomnožilo; ko je nastopil vladarstvo je bilo 1382 šol na Rusovskem z 70.774 učenci; sedaj je 3947 šol in 209.682 brez duhovnih in vojniških, specialnih in deklíških šol in tistih v Finlandii. — Ker v več krajih Belgije krompirjeva bolezen škoda dela, je v Namüru privrelo sila veliko kmetov skupej, ki so hotli ondašnje fabriko podreti, rekoč, da dim iz te fabrike dela bolezen! Nobena pametna beseda ni pomagala, da fabrika ni tega kriva, dokler niso vojaki mirú storili.

Milodari,

poslani na Krajsko za reveže, ki so za kolero zboleli:
Gosp. L. Potočnik k. v L. 1 fl.

Stan kursa na Dunaji 30. avgusta 1855.

Obligacije	5 ⁰ / ₁₀₀	76 ¹ / ₂ fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	73 fl.
deržavnega	4 ¹ / ₂ „	66 ³ / ₈ „	Windišgrac. „	20 „ 25 ³ / ₄ „
dolga	4 „	60 ¹ / ₂ „	Waldstein. „	20 „ 25 „
	3 „	46 ¹ / ₂ „	Keglevičeve „	10 „ 10 „
	2 ¹ / ₂ „	37 ¹ / ₂ „	Cesarski cekini.	5 fl. 26
Oblig. 5% od leta 1851	B 86	„	Napoleondor (20 frankov)	9 fl. 6
Oblig. zemljiš. odkupa 5%	71	„	Suverendor	15 fl. 50
Zajem od leta 1834	229	„	Ruski imperial	9 fl. 21
„ „ 1839	119 ³ / ₄ „	„	Pruski Fridrihsdor . . .	9 fl. 33
„ z loterijo od leta 1854		„	Angležki suverendor . .	11 fl. 24
		99 ¹ / ₂ „		
„ národní od leta 1854		81 ⁵ / ₁₆ „	Nadavk (agio) srebra:	
			na 100 fl.	18 ¹ / ₂ fl.

Loterijne srečke:

V Terstu 29. avgusta 1855: 38. 77. 69. 56. 23.
Prihodnje srečkanje v Terstu bo 12. septembra 1855.